

LL's franske kvinder på arbejde

To fortællinger om kvindearbejde vist på postkort udgivet af "Levy et ses Filles" i Paris, alle med signaturen LL.

M. Leon og J. Levy købte i 1864 et fotografatelier i Paris og påbegyndte produktionen af fotografiske stereobilleder og tidens dias. I 1895 blev firmaet omdannet til 'Levy et ses Filles' og blev det næststørste postkortfirma i Frankrig. J. Levys søn, **Lucien Levy**, blev en velkendt fotograf, og fra 1901 begyndte forlaget at udgive postkort med hans initialer, dvs. "signaturen" **LL**. Senere hyrede firmaet andre fotografer både i Frankrig og især i andre lande. I 1920 fusionerede firmaet med et andet firma og fortsatte sin virksomhed op gennem 1920'erne under navnet 'Levy & Neurdin Reunis'. Postkortene er generelt af høj kvalitet, fotografisk og fremstillingsmæssigt.

Der findes et utal af **LL** postkort. Alene auktionssiden Delcampe har fast over 100.000 postkort til salg, og der lægges gennemsnitligt ca. 300 nye postkort op hver dag. På ebay er der også mange **LL** postkort til salg, men i noget mindre målestok end på Delcampe. Jeg har helt overvejet at købe postkort hos franske sælgere, men der findes også adskillige sælgere i England, Belgien, USA og i øvrigt spredt over det meste af verden. **LL** postkort er kun sjældent til salg på danske auktioner eller hos danske sælgere.

Langt de fleste er topografiske kort. Der er endvidere en del postkort med motiver af fly, skibe, kunstværker på museer

og stereoskopiske kort. Der er udgivet **LL** postkort fra mange lande ud over Frankrig, især nordafrikanske lande, øvrige middelhavslande og fra England. Jeg kender 12 stereoskopiske kort fra Danmark med signaturen **LL**, antagelig baseret på fotos af Peter Elfelt.

Næsten alle postkortene er nummererede inden for kategorier, som kan være en lokalitet eller en bestemt motivrække. John Wood har udarbejdet en oversigt med over 10.000 **LL** postkort med engelske motiver, og tilsvarende har Stanley Newmann registreret en oversigt med over 650 **LL** postkort med motiver fra Kanaløerne. Herudover kender jeg ikke en fransk eller anden oversigt over postkortmotiverne, nummereringerne eller deres systematik.

Langt hovedparten af **LL** postkortene har franske motiver. Sammenholdt med den engelske registratur og det kendte salgsudbud, er der sandsynligvis flere gange 100.000 forskellige "franske" postkort. Men postkort, der fortæller om dagliglivet i Frankrig, udgør efter mine optællinger højst 5% heraf. Jeg har gennem flere år dagligt gennemset Delcampe og ebay og har her kunnet opkøbe og disponere en samling, der fortæller om dagliglivet i Frankrig for godt 100 år siden. Her følger to fortællinger om kvindearbejde i Frankrig vist på postkort med signaturen **LL**.

De forslidte kvinder indsamler og sælger muslinger

Postkortene er antagelig fra 1908, idet det ene er stemplet 30.7.1908. På de første tre postkort ser vi tre kvinder, mor, datter og barnebarn, der samler muslinger ved Kanalkysten. Postkortene er fremstillet ved lustryk og er af god kvalitet.

Mor, datter og barnebarn med kurve på vej til at samle muslinger.

De tre kvinder i gang med indsamlingen af muslinger.

De tre kvinder på vej retur med de indsamlede muslinger.

Kvinder sælger muslinger ved vejkannten. Mændene kigger på.

Den balstyriske fiskehandler i Marseille

Postkortserie fra omkring 1910. Serien er antagelig på 10 postkort. Jeg kender otte, men de her viste fortæller essensen i historien. Alle kort er fremstillet ved lustryk, men tre af dem er efterfølgende håndkolorerede. De er farvelagt uens fra kort til kort og lever som sådan ikke op til **LL** postkortenes normale kvalitet. Historien om fiskehandleren fortælles på fransk og spansk.

Fiskehandleren lovpriser sin friskfangede fisk og langustre.

Fiskehandleren sætter sig til at strikke og varmer sine fødder på kulbækken, medens hun venter på kunderne.

Fiskehandleren giver kunden et "godt tilbud", som han antagelig brokker sig over. Så fiskehandleren jager kunden bort og råber (frit oversat): "Hvad? Er min languster ikke frisk!? Ah! Din afstumpede slubbert, gå hellere hen og køb noget hos en ludder."

